

Stadgar för Svenska Akademien

Bakgrund

Nedanstående kommentar utgår från den lydelse Stadgarna har i den textkritiska utgåvan i Stadgar för Svenska Akademien (2 u. 2012). Stadgarna suppleras av Ordningboken.¹ Härtill beaktas vad som intagits i tidigare kommentarer till Stadgarna att iakttas enligt *Akademiens av dess beskyddare Konungen gillade beslut*.²

I en inledande del tillkännager Akademien sin syn på sin rättsliga status och plats i Sveriges rättsordning. Därefter kommenteras Stadgarnas enskilda bestämmelser, varvid slutsatserna i den första delen utgör tolkningsbakgrund.

Rättslig bakgrund

Svenska Akademien är, liksom sina systerakademier,³ ett rättssubjekt som är organiserat i privaträttslig⁴ form, men med offentlig anknytning. Sådana rättssubjekt kallas ibland korporationer med offentlig anknytning.

Med att Akademien har offentlig anknytning menas att Akademiens rättskapacitet ytterst vilar på den offentliga sanktionering som Akademien fick genom att dess Stadgar fastställdes av Gustaf III och de medel av olika slag som han i samband därmed ställde till Akademiens förfogande.

Som privaträttslig korporation står Akademien stiftelseformen nära.⁵

Närheten till stiftelseformen föranleder att Stadgarna i privaträttsligt hänseende kan tolkas mot bakgrund av och utfyllas med vissa av de regler som ges i Stiftelselagen (1994:1220). Det ligger inte lika nära till hands att utgå från de regler som antas gälla för ideella föreningar.⁶ När det dock

---

¹ Se Schück, H., Svenska Akademiens historia, Band I (1935), s. 101 [Cit. Schück]; textkritisk utgåva i Svenska Akademiens handlingar från år 1986, del 14 (1990), s. 99–128.

² Allén, S. [utg.], Stadgar för Svenska Akademien (2 u. 2012), s. 21.

³ Det finns skillnader mellan systerakademierna. Några har tillkommit genom enskilda initiativ, så att dessa enskilda initiativtagare kan ses som de egentliga stiftarna, med kunglig stadfästelse tillkommen i efterhand. Det gäller bl.a. Vetenskapsakademien. Vitterhetsakademien tillkom, liksom Svenska Akademien, genom kungahusets initiativ. Bland akademierna är det endast Svenska Akademien som har stadgar som inte har stadfäst av Kungl. Maj:t efter 1809 års regeringsform eller av regeringen efter 1974 års regeringsform. Detta ger Svenska Akademien en särpräglad självständighet gentemot staten.

⁴ Förhållandet att Akademien, enligt RF 12:4, av Regeringen enligt 6 § Upphovsrättsförordningen (1993:1212) fått i uppdrag att föra talan enligt 51 § Upphovsrättslagen (1960:729) medför inte att Akademien numera skulle vara att betraktas som myndighet i RF:s mening. Beträffande RF:s myndighetsbegrepp, se t.ex. prop 1973:90 s. 232 f. Eftersom samma myndighetsbegrepp gäller för TF (prop 1975/76:160 s. 134), är Akademien inte heller myndighet i TF:s mening.

⁵ Denna position har också tidigare intagits av de kungliga akademierna. Se Remissvar på SOU 2009:65 ”Moderniserade skatteregler för ideell sektor” från de kungliga akademierna (den 2 november 2009).

⁶ Bidragsgivaren eller bidragsgivarna anses där bl.a. ha rätt att ändra ändamålet samt att upplösa egendomsbindningen och återta de donerade medlen. Att en sådan rätt skulle vara avsedd eller följa av Stiftelsebrevet motsägs av dess

gäller Akademiens inre arbete kan viss vägledning erhållas ur de allmänna principer som kan antas gälla för styrelsearbetet i föreningar.

Till de privaträttsliga delarna av Stiftelselagen hör bl.a. regler om förvaltning (2 kapitlet), regler om bokföring och redovisning (3 kapitlet), revision (4 kapitlet) och skadestånd (5 kapitlet). Reglerna kan antas vara analogt tillämpliga i de delar som inte avser tillsynsmyndighetens befogenheter.⁷

Stiftelselagen innehåller emellertid också regler av annan än privaträttslig art, vilka inte är tillämpliga på Akademien. Vad som avses är framförallt regler om Kammarkollegiets och annan myndighets roll vid ändring m.m. av föreskrift i stiftelseförordnandet (6 kapitlet), regeln om firma (8 kapitlet 1 §), regler om tillsyn (9 kapitlet)⁸ och regler om registrering (10 kapitlet).

Det noteras att Svenska Akademien i sin ställning som juridisk person även uppträder som förvaltare av ett antal av till Akademien anknutna stiftelser samt är legatarie, testamentstagare eller gåvomottagare av viss egendom med betingelser.

1. §.

Svenska Akademien består af aderton Ledamöter. Ej må thetta val någon tid förökas.

Bestämmelsen anger att 18 ledamöter skall svara för förvaltningen av Akademiens angelägenheter och att antalet inte kan öka. Ledamotskapet innebär ett åtagande att förvalta Akademiens egendom i enlighet med Stiftelsebrevet och Stadgarna, motsvarande s.k. egen förvaltning i stiftelserätten. I huvudsak innebär detta att envar ledamot skall tillse att Akademiens tillgångar kommer till användning i det syfte som Gustaf III kan antas ha avsett. Se härtill §§ 22 och 23.

---

lydelse: *viljandes [Akademien] med särskilte Penninge understöd begäfvu ... ock hafve Vi velat nu ock för alltid stadfästa för [Akademiens] giöromål, vissa Stadgar som Vi vele skola hållas uti obrottslig hälgd.* Inte heller synes Akademiens Stiftare ha haft avsikten att delta i förvaltningen eller utöva kontinuerlig kontroll över förvaltningen, vilket är kännetecknade för bidragsgivares förhållande till föreningar av nu nämnd art. Om Gustaf III:s deltagande i Akademiens arbete, se Schück, s. 186 ff. Däremot följer av Stadgarna en viss kontroll enligt § 14 och möjlighet till insyn enligt § 34. Dessutom synes Akademiens Beskyddare ansetts ha rätt att dispensera från beslutsmässighetsregeln i § 12. Se vidare kommentaren till § 12.

⁷ En tillämpning av grunderna för Stiftelselagens kapitel 7 om likvidation och upplösning skulle medföra vissa problem av särskild art, vilka förbigås här.

⁸ Av Stadgarna följer att Akademiens Beskyddare har vissa tillsynsbefogenheter. Se §§ 14 och 34 samt genom den tolkning som givits åt § 20 och den praxis rörande implementeringen av Stadgarna som utvecklats efter föregående konsultationer med Akademiens Beskyddare. Det ligger nära till hands att tolka denna tillsynsbefogenhet så att den analogt innefattar en befogenhet enligt 6:1, 6:3, 9:7 p. 1, 4:5 och 4:8 Stiftelselagen. Beträffande myndighets befogenhet att utöva tillsyn noteras att Akademien inte stod under den tillsyn som följde av de kungliga cirkulären den 24 april 1788, den 10 oktober 1806 eller den 13 juli 1809. Vid införande av Stiftelselagens föregångare, lag (1929:116) om tillsyn av stiftelser (Tillsynslagen), markerade lagstiftaren att lagen i och för sig kunde ha varit tillämplig på akademierna. Eftersom en sådan ordning inte ansågs vara lämplig, undantogs uttryckligen stiftelser som förvaltades av en akademi, för vilken Konungen fastställt stadgar, från den i lagen uppställda anmälningsplikten; 2 § 1 st. 2 p. Tillsynslagen. Dessa akademiernas förvaltning av stiftelserna kom därigenom också att undantas från länsstyrelsens tillsyn; 8 § 1 st. e contrario. Någon ändring i sak synes inte ha varit åsyftad när den gällande Stiftelselagen infördes.

Ledamotskapet konstituerar ett uppdragsförhållande mellan ledamoten och Akademien, vilket medför en lojalitetsplikt i förhållande till Akademien.

Lojalitetspliktens grundläggande innehåll är att ledamoten inte får vidta åtgärder som är ägnade att skada eller på annat sätt försvåra fullföljden av Akademiens intressen, vilka från tid till annan definieras av Akademien själv med beaktande av Stadgarna. Ledamoten förväntas sätta Akademiens intressen framför sina egna och förväntas undvika lägen där en plikt-kollision uppkommer. Med en vidare bestämning kan sägas att ledamoten förväntas göra en god arbetsinsats, respektera sin tystnadsplikt, undvika att kritisera Akademien eller sina kollegor offentligt, agera aktsamt och med omdöme och integritet samt fästa Akademiens uppmärksamhet på risker för och hot mot dess verksamhet.

Om antalet ledamöter understiger 18 på grund av dödsfall, utslutning eller avgång, åligger det Akademien att utan onödigt dröjsmål välja in en ny ledamot. Jfr § 11.

2. §.

Academiens Embetsmän äro trenne. En Directeur, en Cantzler, och en Secreterare. The tvänne förstnämnde eller Directeuren och Cantzleren ombytas hvarje siette månad, then första Iunij, och then första December: men Secreteraren theremot blifver beständig.

I tidigare kommentar till bestämmelsen anges: *De tre ämbetsmännen utses bland Akademiens ledamöter. Secreteraren är skyldig att avgå senast vid slutet av det kalenderår varunder han fyller 70 år, om Akademien inte i särskilt fall medger annat.* I tidigare kommentar har *En Directeur, en Cantzler, och en Secreterare* ansetts betyda en ordförande, en vice ordförande och en sekreterare. Benämningarna anges återgå på Franska Akademiens statuter.

Om ämbetsmännens funktioner, se §§ 4, 5 och 8.

3. §.

Nu skola Directeur eller Cantzler väljas, lägge thå Secreteraren uti en Låda så många Kulor som Ledamöter äro uti Staden tillstädes, ock uttage sedermera hvarje Ledamot, jemväl Secreteraren, en kula; Ibland thesse Kulor vare en märckt med en punct, och en annan med tvänne puncter. Then Ledamot som undfår then förra, blifver Directeur och den then senare tager, Cantzler.

Stadgandet tillämpas inte enligt sin ordalydelse. I tidigare kommentar anges att Direktör och Kansler utses genom val. Att ett valförfarande skall tillämpas återgår på en stadgeändring – eller möjligen en stadgetolkning – som skall ha beslutats av kung Karl XIV Johan år 1829.⁹ Praxis är att val av ämbetsmän sker genom acklamation och efter en särskild turordningslista.

Den nu beskrivna ordningen återgår dock ytterst på allmänna föreningsrättsliga grundsatser, vilka bör anses tillämpliga när en styrelse för ett stiftelseliknande rättssubjekt skall välja funktionärer

---

⁹ Schück, s. 102 f.

inom sig, att den är vald som fått mer än hälften av de avgivna rösterna. Vid lika röstetal har Direktören utslagsröst i egenskap av ordförande. Jfr § 4 nedan. Om två ledamöter har nominerats för ett ämbete, måste omröstning ske. Ledamot kan begära sluten omröstning. Om ingen sluten omröstning begärs, sker valet genom upprop eller handuppräknning. Deltagande i val kan ske genom att ledamot insänder sluten röstsedel. Jfr kommentaren till § 5 nedan.

Det åligger också Akademien att på motsvarande sätt välja en auktoriserad revisor.¹⁰

4. §.

Uti alla sama[n]komster före Directeuren ordet, men i thes frånvaro, Cantzleren, och i thennes åter Secreteraren.

Av bestämmelsen framgår att Direktören vid Akademiens sammankomster skall agera som ordförande, Kanslern vara vice ordförande och Sekreteraren andre vice ordförande. Beträffande Direktörens uppgifter, se §§ 31 och 33.

5. §.

Then af Academiens Ledamöter som till Secreterare väljes, bör i Stockholm bo och vistas. Val thes vare ogilt, om ej Nio Ledamöter theruti deltagit. Honom tillkommer att föra öfver Academiens göromål Dagbok, att uprätta och utfärda Besluten, och att uti ett Särskilt rum förvara alla handlingar, som Academiens inrättning, arbeten och angelägenheter angå: hvaraf, han utan vederbörligt tillstånd, aldrig må någon fremmande del gifva.

Av tidigare kommentar framgår: *Vid utseende av sekreterare fordras att minst 12 ledamöter personligen eller genom insända förseglade röstsedlar deltar i valet och att någon kandidat erhåller mer än hälften av de avgivna rösterna.* Föreskriften att Sekreteraren skall bo i Stockholm tillämpas inte.

Syftet med den tidigare beslutade avvikelser från Stadgarnas ordalydelse – en skärpning från nio till tolv deltagande ledamöter – synes ha varit att få till stånd likhet mellan sekreterarval och inval av ny ledamot, varvid Akademien i sin tolkning har likställt uttrycket *delta* med det i § 12 förekommande uttrycket [*vara*] *tillstådes*. Slutna röstsedlar skickas till sittande Sekreterare, om ledamot inte kan delta genom fysisk närvaro vid sekreterarvalet. Med en utbyggnad av den redan gjorda tolkningen bör stadgandet uppfattas så, att valet skall ske genom sluten omröstning.

Sekreteraren skall vara protokollförare (*föra ... Dagbok*) och svara för att fattade beslut dokumenteras och i förekommande fall expedieras och verkställs. Sekreteraren är och skall vara internt ansvarig för Akademiens arkiveringsfunktion.

Sekreteraren skall i regel vara Akademiens talesperson utåt och uttrycka dess ståndpunkt. Befogenheten för annan att företräda Akademien utåt uppkommer på grund av delegation av löpande fråga för fråga. Av bestämmelsen följer att annan ämbetsman eller enskild ledamot inte

---

¹⁰ Se inledningen beträffande analog tillämpning av 4 kap. Stiftelselagen.

kan agera som talesperson utåt utan särskild delegation av en majoritet av Akademiens ledamöter eller, om sådant delegationsbeslut inte lämpligen kan avvaktas, av Sekreteraren.

Sekreteraren är föredragande, men kan delegera uppgiften att föredra enskilt ärende till annan ledamot. Det åligger Sekreteraren att tillse att de ärenden som Akademien löpande har att behandla är upptagna på en dagordning. Om ytterligare underlag för beslut erfordras, kan beslut uppskjutas till nästkommande sammankomst, om inte Akademien beslutar om en annan ordning därför att beslut inte kan (eller inte bör) avvaktas utan olägenhet. Ärenden om inval enligt §§ 12–14, uteslutning enligt § 19 och vissa prisbeslut är föremål för särskilda beredningskrav.

Sekreteraren skall verka för sammanhållning, värna om demokratiska principer och intern transparens samt främja en god arbetsmiljö och trivsel för ledamöter och personal.

Av bestämmelsen framgår att Sekreterarens behörighet vad avser att ge tillgång till Akademiens handlingar är begränsad. Av tidigare kommentar framgår i denna del: *För delgivande åt utomstående av Akademiens handlingar eller material ur Akademiens arkiv fordras beslut av Akademien eller, enligt Akademiens bemyndigande, sekreteraren.* Kommentaren uttrycker i sak att Sekreteraren kan ges befogenhet att delge handlingar åt utomstående. Befogenheten kan även avse viss kategori av handlingar. Av bestämmelsen följer att annan ämbetsman eller enskild ledamot inte kan delge handlingar åt utomstående och att ledamoten inte kan anta sig ha en ”tyst” befogenhet att göra det.

Bestämmelsen om begränsad rätt att ge utomstående tillgång till Akademiens handlingar kan inte antas avse Akademiens ekonomiska redovisning. Den externa redovisningen skall upprättas enligt motsvarande regelverk för stiftelser.

6. §.

Academiens klämma eller stora Secret föreställe, å ena Sidan, Vår Bröstdbild, med thenna omskrift: GUSTAF III Svenska Academiens Stiftare, och å then andra, en Lagercrants, hvarutinnan läsas de orden Snille och Smak, samt ther-utanomkring, Svenska Academiens Stora Secret. Thet mindre åter är enahanda med frånsidan af thet större, ock endast med then förändring af thet ordet: Mindre Secret.

7. §.

Secreten vare alltid i Secreterarens gömmo. Thet större varde brukat under alla öppna Bref som utgå, men thet mindre vid brefväxlingen.

Av tidigare kommentar framgår: *Secreten* (Akademiens sigill[stampar]) används endast om Akademien i särskilt fall beslutar därom. Med *öppna Bref* avses skrivelser vari något kungörs. Någon särskild rättsverkan av att Secreten används uppkommer alltså inte.

8. §.

Alla Academiens beslut, Bref och Betyg, underskrifve Directeuren, eller i thes ställe Cantzlern, sedan the af Secreteraren contrasignerade äro, hvilcken jemväl besörjer om Secretens åsättande, på sätt som i föregående § stadgat är. Ther så händer, att Secreteraren genom then anstälde Lottningen, jemväl Directeur är, tå contrasignere Cantzleren.

Av tidigare kommentar framgår att stadgandet inte tillämpas.

Likväl är det nödvändigt att ta ställning till hur Akademiens firmateckning skall ske. Av stadgandet följer att Stiftaren avsett att Akademiens firma skall tecknas av Direktören och Sekreteraren i förening, d.v.s. endast så kan Akademien ikläda sig skyldigheter eller förvärva rättigheter (såvida inte Akademien företräds i sammansättning och form som avses i § 36). Noteras bör att om ledamot företar en rättshandling för Akademien med överskridande av sin befogenhet, gäller inte rättshandlingen mot Akademien, om den mot vilken rättshandlingen företogs insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds: Jfr 2:17 Stiftelselagen.

Sekreteraren och Ränmästaren kan bemyndigas att ensam teckna Akademiens firma intill visst högsta belopp.

9. §.

Academien välje altid till sina Ledamöter them, som äro kände för goda Seder, samt deslikes för Sådane insigter, hvilcka med Academiens föremål gemenskap äga.

Med *föremål* avses syfte. Akademiens syfte anges i § 22 med underbestämning i § 23. Föreskriften om att nominerad ledamot skall vara känd för *goda Seder* skall förstås tillsammans med § 10, som anger vad avseende skall fästas vid.

10. §.

Såsom Academiens anseende mycket beror på val af Ledamöter; så skall ock vid them endast hafvas afseende på Skicklighet. Ej må några ansökningar eller anläggningar therom tillåtas, eller någor Ledamot före valet sin röst igenom löfte bortgifva.

Av bestämmelsen följer att val av ledamot skall grundas på den nominerades skicklighet i sådana avseenden som behövs för att befrämja Akademiens syfte. Ledamotskapet är i första hand alltså att betrakta som ett uppdrag och inte som en ärebetygelse.¹¹

Av bestämmelsen framgår också att *ansökningar eller anläggningar* om inval från utomstående inte skall beaktas.¹²

---

¹¹ Svensén, B., Snille och smak – Svenska Akademien förr och nu (2015), s. 189.

¹² Se Schück, s. 108.

11. §.

Tå någor Ledamot med döden afgår, må ej nytt val anställas förr än på Trettjonde dagen, sedan dödsfallet i Akademien blifvit kungjordt. Varde ock genast så när- som frånvarande Ledamöter af Secreteraren underrättade om ledigheten, samt then till valet utsatte dag och timma, fjorton dagar förut i allmänna Tidningarne kungiorde.

Av tidigare kommentar framgår: *Kungörelse i tidningarna erfordras inte. Vakanstiden räknas från dödsfallet.*

Bestämmelsen synes ha givit upphov till uppfattningen att en ledamot endast kan lämna Akademien på grund av död eller utslutning, även om det också har förekommit att ledamot lämnat Akademien på annat sätt.¹³

Till bestämmelsen kan numera inte ges annan innebörd än att Akademien har att iakttä en sorgeperiod innan nyinval efter avliden ledamot förrättas.

11. a §

Ledamot äger utträda ur Akademien. Anmälan därom görs skriftligen till Akademien.

Akademien äger besluta att ledamot som under två år inte deltagit i Akademiens arbete skall anses ha utträtt.

Innebörden av § 11 har förtydligats genom ett tillägg av en ny bestämmelse den 2 maj 2018.¹⁴ En ledamot som önskar utträda får göra detta genom en ensidig anmälan. Ett sådant utträdande förutsätter inte något beslut av Akademien, utan skall bli föremål för en skriftlig bekräftelse. Ett beslut förutsätts däremot enligt st. 2. Ett sådant beslut är inte detsamma som ett beslut fattat enligt §§ 19, 20 och 21.

12. §.

Ej må val af nya Ledamöter företagas, utan att till det minsta Tolf Ledamöter tillstädes äro.

Enligt gammal praxis anses *tillstädes* betyda att ledamot deltar i valet antingen genom att vara närvarande eller genom att insända votum.

Val av ny ledamot kan ske endast om tolv ledamöter deltar i omröstningen. Ledamot som inte kan närvara kan istället delta genom ingivande av sluten röstsedel, varvid balloting enligt § 13 företas med deltagande av dem som är fysiskt närvarande. Om avgiven skriftlig röstsedel

---

¹³ Se Schück, s. 112.

¹⁴ Hovärende Nr 6/2018.

innehåller föreskrift om hur den röstande ställer sig vid ballotering, skall denna föreskrift beaktas så att en vit eller svart kula läggs i ett för ballotering avsett kärl för den röstandes räkning.¹⁵

Gällande närvarokrav se i övrigt § 36.

I det särpräglade fallet att flera ledamöter skulle varaktigt bli oförmögna att delta eller i strid med § 37 undandra sig att delta trots kallelse till valförrättning, så att beslutsmässighet inte kan uppnås, kan fråga om dispens väckas. Att beslutsmässighet skulle kunna blockeras genom sådana förhållanden kan inte antas ha varit avsett av Stiftaren.¹⁶ Historiska förhållanden föranleder slutsatsen att Akademiens Beskyddare kan utfärda en dispens från beslutsmässighetsregeln, så att inval kan förrättas i fall som nu avses.

Av tidigare kommentar framgår: *För inval's giltighet gäller samma regel som för val av sekreterare enligt 5 §.* Innebörden av kommentaren uttrycks bättre så, att för giltigt val av sekreterare gäller samma regel som för inval av ny ledamot. Det framstår också som rimligt att Stadgarna ges en sådan innebörd att inte onödigt många former för val uppstår, så länge tolkningen inte innebär att Stiftarens vilja kan antas trädas för när.

13. §.

På then utsatte dagen förrättas valet precis klockan 5 eftermiddagen. Thervid göres upropet i tvänne omgångar, af Secreteraren, och må ingen Ledamot tillåtas att sin röst afgifva, om han borta är tå thes numer upropas. Valen göras genom Tvänne omröstningar. Vid then första skrifve hvarje Ledamot på en sluten Sedel then persons namn han välja ämnar, och varde then, som med the fläste rösterne således vald är, genast understäld en ny omröstning med svarta och hvita Kulor, af hvilka de förre neka och the senare jaka. Skulle emot then föreslagne, finnas en tredjedel svarta Kulor, tå är then föreslagne utan afseende på then förra omröstningen utesluten: dock må till then omröstades förmon kulorne sålunda beräknas, att enär the närvarande Ledamöter utgöra ett antal, hvilket ej jemt med tre fördelas kan, fordras till uteslutandet så många svarta Kulor, som utgöra en tredjedel af then näst efterföljande numer hvilcken med Tre fördelas kan, nemligen, tå Tretton eller Fjorton Ledamöter äro närvarande, fordras till uteslutandet fem, ock för Sexton eller sjuutton, sex svarta kulor.

Av tidigare kommentar framgår: *Viss tid på dagen behöver inte iakttas.*

Av stadgandet framgår att val förrättas genom två omröstningar. Stadgandet att *ingen Ledamot tillåtas att sin röst afgifva, om han borta är tå thes numer upropas* innebär att endast ledamöter som

---

¹⁵ Problemet synes ha ringa praktisk betydelse. Se Schück, s. 107.

¹⁶ Vid valet av Gustaf Mauritz Armfelt (1757–1814) den 8 eller 12 april 1786 närvarade tio av 13 ledamöter. Vid valet av Carl Gustaf Nordin (1749–1812) den 22 april 1786 närvarade åtta ledamöter och två deltog med inskickade röstsedlar. Även vid invalet av Carl Gustaf Leopold (1756–1829) den 1 juni 1786 närvarade endast elva av 15 ledamöter. Kungen var närvarande, men gjorde ingen erinran. Vid sammankomsten den 14 september 1786 förklarade kungen att sekreteraren skulle anmoda de frånvarande *at insända sine omröstningssedlar förseglade, hvilcken utväg konungen äfven för framtiden til iagttagande fastställte*. Se Schück, s 105 f.

upptagits i röstlängden får rösta, varvid ledamot som avgivit sluten röstsedel skall upptas i röstlängden.

Av tidigare kommentar framgår: *Om högsta röstetalet vid första omröstningen uppnås av två eller flera, förnyas omröstningen med inräknande av insända röstsedlar. Om högsta röstetalet fortfarande uppnås av två eller flera, uppskjuts valet till en följande sammankomst.*

Numera gäller ordningen att den som väljs in skall uppnå mer än hälften av de avgivna rösterna.

14. §.

Thetta val skall hemligt hållas till thes thet samma blifvit Academiens Beskyddare understält. Vinner then föreslagne Thes Nådiga bifall, tå är han behörigen vald, och utsättes dag, till hans emottagande, hvilcken äfven i allmänna papperen kungöres.

Av tidigare kommentar framgår: *Valet underställs Konungen först sedan den valde förklarar sig mottaga det. Den valde tar normalt sitt inträde vid en offentlig sammankomst på högtidsdagen. Dagen behöver inte bestämmas vid valsammankomsten eller kungöras särskilt.*

Bestämmelsen innebär att ingen ledamot får delge utgången av valförrättningen till annan än den som valts enligt § 13 och till Akademiens Beskyddare. Tystnadsplikten gäller till förmån dels för den valde, dels för Akademiens Beskyddare. Tystnadsplikten har ingen bortre tidsgräns. Ett brott mot tystnadsplikten innebär dessutom ett väsentligt åsidosättande av ledamots lojalitetsplikt mot Akademien. Frågan om tystnadsplikt behandlas vidare i kommentaren till § 15.

Av bestämmelsens ordalydelse framgår att Akademiens Beskyddare skall ge sitt *bifall* för att den föreslagne skall kunna vara *behörigen* invald. Akademiens Beskyddare har således vetorätt. Att det är fråga om en vetorätt, bekräftas också av ordalydelsen i § 15.

15. §.

Academiens Ledamöter äro förbundne och pliktige, att hos sig tyst och lönligit hålla thet missöde någon föreslagen träffa kunde, att efter erhållne fläste röster vid första omröstningen, åter vid then andra med Svarta kulor uteslutas, eller ock om sedan han af Academien vald blifvit; han ej nog Lycklig är at vinna thess Beskyddares bifall.

Kommentaren till § 14 st. 2 gäller även här.

Bestämmelserna om tystnadsplikt i §§ 14 och 15 tillämpas även till skydd för dem som i det löpande arbetet förs upp som kandidater till Akademiens priser, stipendier och bidrag, men som av olika anledningar inte kommer i fråga. Tystnadsplikten gäller dock med modifikation att ledamot kan konsultera utomstående sakkunniga under beredningsarbetet inför förekommande beslut. Innan så sker åligger det ledamoten att i förekommande fall konsultera berörd kommitté och att försäkra sig om att den sakkunnige accepterar motsvarande tystnadsplikt som anges i § 15.

Utanför detta område gäller en tystnadsplikt grundad på en lojalitetsplikt mot Akademien för den som accepterat uppdrag som ledamot. Om detta se § 48.

16. §.

Nu är Ledamot vald, blifve han uti en allmän Sammankomst emottagen och hålle thevid ett Tal öfver then afgangne. Vare honom ock theslikes tillåtitt att therutinnan återkalla minnet utaf någon ibland the Tre Store och Odödelige Svenske Konungar, GUSTAF I, GUSTAF ADOLPH then Store, och CARL GUSTAF.

Av tidigare kommentar framgår: *Akademien kan besluta, att inträdestalet i särskilt fall skall hållas över annat ämne.* Så kan efter samråd tänkas bli fallet när ny ledamot efterträder ledamot som avgått under sin livstid.

17. §.

Å thetta Tal svare i Academiens namn, then Ordförande: hvarefter then nye Ledamoten intager sitt rum, sedan han tecknat sitt namn.

18. §.

Under alla arbeten som utgifvas af Academiens Ledamöter, uti Fullmagter och Afhandlingar, samt vid alla tillfällen, tå Ledamöterne sina öfrige Titlar föra, måge the äfven skrifva och Kalla sig med then Academiske, nemligen: en ibland the Aderton af Svenska Akademien, eller ock en af Svenska Akademien.

19. §.

Beträdes Ledamot med något som emot heder ock ära går, varde han för alltid utesluten.

Bestämmelsen har aldrig tillämpats¹⁷, varför praxis saknas.

Ordet [*b*]eträdes har i detta sammanhang betydelsen 'blir ertappad'.

Bestämmelsen innebär att ledamot som på ett för Akademien väsentligt sätt missköter sitt uppdrag skall entledigas. Jfr 9:6 st. 1 Stiftelselagen. Inte varje misskötsel av uppdraget skall leda till entledigande, utan endast väsentlig misskötsel. Misskötsel som i sig inte är väsentlig kan nå väsentlighetströskeln om den upprepas trots erinran. Väsentlighetströskeln kan också passeras vid misskötsel på flera punkter. Bestämmelser om jäv tillämpas inte vid ärenden enligt § 19. Den ledamot som eventuellt kan bli föremål för uteslutning är alltså oförhindrad att delta i ärendets beredning och i omröstningen.¹⁸

---

¹⁷ Se Schück, s. 112.

¹⁸ Jfr Hemström, C., Uteslutning ur ideell förening (1972), s. 78.

Påföljden vid all misskötsel är att ledamoten i princip är ansvarig för skada som därigenom har orsakats Akademien genom uppsåt eller vårdslöshet; enligt grunderna för 5:1 Stiftelselagen även om uteslutning inte kommer i fråga. Talan om skadestånd förs i allmän domstol. Ledamot som är föremål för beslut om skadeståndstalan är jävig. Se § 33 nedan.

Entledigande är en påföljd av allvarlig art och kräver en rättssäker beredning av ärendet.

En självklarhet är att berörd ledamot skall få tillfälle att framföra argument till stöd för sina ståndpunkter och beredas möjlighet att försöka övertyga övriga ledamöter om det rättmätiga i sin sak. Det är vidare en självklarhet att vad som läggs ledamoten till last skall bygga på klara påståenden om sakomständigheter med bevis, så att ledamoten har reella möjligheter att försvara sig och komma med motbevisning under ärendets beredning.

Av tidigare kommentar till § 21 framgår att beslutet om entledigande skall godkännas av Akademiens Beskyddare innan det får rättsverkan. Häri ligger vissa garantier för beslutets kvalitet. Om den uteslutne inte finner sig i beslutet kan det leda till en rättstvist om en civil rättighet, vilket aktualiserar rätt till prövning av saken i rättegång enligt Europakonventionen artikel 6 (1). Beredningen och handläggningen av ett uteslutningsärende skall därför vara sådan att ett beslut om entledigande med sannolika skäl kommer att godtas vid en efterföljande rättslig prövning på samma underlag som det Akademien har tagit ställning till.

Den ledamot som eventuellt kan bli föremål för uteslutning kan liksom envar annan ledamot påkalla att frågan om grund för uteslutning föreligger skall prövas av en skiljenämnd innan omröstning sker. Prövning sker i former enligt den vid tidpunkten för begäran gällande lagen om skiljeförfarande, varvid Akademien skall utse en skiljeman och ledamoten i fråga en skiljeman. De således utsedda skiljemännen skall utse en skiljeman som tillika skall vara skiljenämndens ordförande. Begäran om prövning av skiljenämnd skall framställas skriftligen till Sekreteraren (eller till Direktören om den begärande är Sekreteraren), varefter samtliga ledamöter skall underrättas om begäran. Begäran skall framställas senast inom tio dagar från det att fråga om uteslutning väcktes. Kostnaden för skiljemännen skall bäras av Akademien. Ledamöterna skall beakta utslaget av skiljedomens inför Akademiens ställningstagande till frågan om uteslutning enligt § 20.

Det står ledamot fritt att begära entledigande för en period under vilken utredning (eller skiljeförfarande) pågår. Sådan begäran skall bifallas, om inte särskilda skäl talar däremot.

20. §.

En ledamot kan begära prövning av om en annan ledamot skall uteslutas enligt § 19 eller § 48. Frågan skall utan opåkallat dröjsmål behandlas vid en sammankomst där minst tolv ledamöter skall delta. Om en majoritet av de deltagande biträder begäran skall fråga om berörd ledamot skall förklaras utesluten hänskjutas till avgörande genom skiljedom enligt vid var tid gällande lag om skiljeförfarande, om inte den uteslutningshotade ledamoten dessförinnan anmäler sitt utträde. Begärande ledamöter skall gemensamt för Akademien utse Akademiens skiljeperson, framställa yrkande att skiljenämnden skall förklara berörd ledamot vara utesluten och föra talan för Akademiens räkning. Begärande ledamöter skall också utse Akademiens juridiska

ombud. Om en ledamot som biträtt begäran avstår från uteslutningstalan får övriga begärande ledamöter ändå fullfölja talan.

Den ursprungliga lydelsen av 20 § var ”Tå fråga är om Ledamots uteslutande, böra alltid Tolf Ledamöter vara närvarande, hvilke sig utlåta genom svarta kulor som utesluta, och hvita som bibehålla.”

Stadgarna anvisar en ordning för prövning av uteslutningsärenden. Uteslutningsbeslutet fattas av ett utomstående, opartiskt organ. Ordningen är tänkt att leda till att ett uteslutningsärende skall kunna behandlas med ett minimum av störande inverkan på Akademiens arbete i övrigt. Uteslutningsfrågan lyfts så att säga bort från Akademiens bord under handläggningstiden.

En eller flera ledamöter kan väcka fråga om att en annan ledamot skall uteslutas enligt de uteslutningsgrunder som anges i Stadgarna. För att ärendet skall kunna behandlas krävs att minst tolv ledamöter deltar. Deltagande kan ske genom röstsedel. Om majoritet nås för att uteslutningsfrågan skall prövas materiellt skall majoriteten tillse att frågan kommer under prövning av en skiljenämnd i de former som anges i lag. Akademien är påkallande part och företräds av majoriteten som har att yrka att skiljenämnden skall förklara den berörda ledamoten vara utesluten. Det är alltså skiljenämnden som beslutar om uteslutning. Beslutet ges i form av en skiljedom som får verkan från dagen för domen. Skiljepersonerna är bundna av sekretess i sin egenskap av skiljedomare. Mellan parterna råder sekretess enligt vad som följer av Stadgarna. Om den berörda ledamoten förklaras vara utesluten tillkännages uteslutningen genom Sekreterarens försorg.

Beträffande beslutsmässighet hänvisas till § 12.

21. §.

Akademien skall svara för skiljedomskostnaderna. Akademien skall också slutligt svara för skäligena kostnader för juridiskt biträde till den uteslutningshotade ledamoten samt stå sina egna kostnader. Skiljenämnden får pröva förekommande anspråk på kostnadsersättning.

Den ursprungliga lydelsen av 21. § var ”Till uteslutande fordras Två tredjedelar af the närvarande, och vare angående beräknings sättet, Lag samma som uti § om invoteringar sagt är.”

Akademien har att betala skiljenämndens arvode och svara för dess utlägg. Akademien svarar i förekommande fall också för arvode till sitt eget juridiska biträde och för den uteslutningshotade ledamotens kostnader avseende juridiskt biträde. Ersättning till den uteslutningshotade ledamoten utges i efterhand efter en skälighetsprövning.

22. §.

Academiens yppersta och angelägnaste göromål är, att arbeta uppå Svenska Språkets renhet, styrka och höghet, så uti Vetenskaper, som serdeles i anseende till Skaldekonsten

och Vältaligheten uti alla thes tillhörande delar, jemväl uti then, som tjenar att tolka de Himmelska Sanningar.

23. §.

Ty åligger äfven Academien att utarbete en Svensk ordabok och Gramatica, jemte sådana Afhandlingar som bidraga Kunna till stadga och befordran af god Smak.

24. §.

Tå för skriftsättet föreskrifter blifvit af Academien stadgade, böra thes Ledamöter them uti alla theras arbeten i akt taga, så framt the therå vilja föra Titul af Academiens Ledamot.

Tillämpas ej.

25. §.

Academiens sammankomster blifva af tvänne slag: The enskilte, och the Offentelige. The enskilte hållas hvarje vecka en gång under the Sju arbetsmånader, på then dag, som öfverenskommes vid arbetstidens början om hösten. Thenna sammankomst bör minst räckta i tvänne timmar, och börjas Klockan half till Fem eftermiddagen. I thenna Sammankomst öfverlägges, om alt Som hörer till Academiens arbete. The offentliga Sammankomster hållas vid öppna dörrar på Academiens högtidsdag, och tå en ny Ledamot skall taga för första gången sitt Säte i Academien.

Tillämpas ej.

26. §.

The senare skola hållas, undantagande högtiden, eller tå serskild befallning gifves af Academiens Beskyddare, så ofta någon ny Ledamot antagas skall. The förre åter till thet minstone en gång hvarje vecka, the månader undantagne, uti hvilcka Academiens Ferier inträffa, som är Iunius, Iulius, Augustus, September och October, tå Sammankomster hålles en gång, Torsdagen näst för eller näst efter then Femtonde.

Tillämpas ej.

27. §.

Academien skall årligen fira thes högtid uppå then stora GUSTAF ADOLPHS Födelsedag, then Nionde dagen i December månad, hvilcken numera efter årräkningens förändring inträffar på then Tjugonde dagen i samma månad. Thervid i akttages thet, som i Academiens Ordnings bok stadgadt är.

28. §.

Vid the allmänna sammankomster, tå Ledamöter skola antagas, gäller hvad i 16 § förordnat är, samt thet som i Academiens Ordningsbok föreskrifves; skolandes theslikes Embetsmännen så föranstalta, at en eller flere af Ledamöterne tå måge upläsa Skaldeestycke, Tal eller annat Arbete, som af them författat är, eller något Stycke af Academiens arbete.

Tillämpas ej.

29. §.

Uti the enskilte Sammankomster måge Ledamöterne intaga sina rum alt efter som the ankomma: men vid the allmänna och offentliga, bibehålla Academiens första Ledamöter thet rum them igenom Lottkastning tillkommit. Then Ordförande intage dock altid thet främsta stället; för at bibehålla ordning i öfverläggningarne och uti omröstningar. Tå någon ny Ledamot emottages framdeles, erhåller han thet rum then afgångne innehåft, på thet ingen flyttning tillåtas må, skrifve han äfven namn sit under thes namn efter hvilcken han kommen är ock intage thes stol.

30. §.

Academien åligger, at vid thes enskilte sammankomster syslosätta sig med thes allmänna göromål, eller ock med gransk[n]ingar thy serskilt updragas Kunna.

31. §.

Så uti the allmänna, som enskilta sammankomster, bör then ordförande god ordning främja och alt oskick afvärja.

Bestämmelsen erinrar om att det åligger Direktören att svara för gott mötesskick i sin egenskap av mötesordförande.

32. §.

Stadna Ledamöterne uti olika beslut öfver förekommande ämnen, the ther icke omröstning underkastas kunna, varde målet till en annan Sammankomst upskutit.

Av tidigare kommentar framgår: *Akademien beslutar om huruvida något ärende skall bordläggas.*

33. §.

Secreteraren framställe alla ämnen: then Ordförande åter afsäge besluten sedan han afhört the närvarandes mening, på thet sätt, att han först inhämtar then Ledamots mening, hvilken honom närmast sitter på then högra sidan, och så vidare: sägande sluteligen sin egen tanka.

Av bestämmelsen framgår att Sekreteraren är föredragande vid behandling av ärenden. Sekreteraren får uppdra åt annan ledamot att vara föredragande i visst ärende. Ärendet diskuteras sedan i ordnade former. Om meningarna är delade så att Direktören inte kan formulera en besluts mening som kan antas i konsensus, företas omröstning (om frågan inte bordläggs enligt § 32). Direktören formulerar inför omröstningen propositioner att ställas mot varandra. Den proposition som får flest röster är antagen. Ledamot får begära sluten omröstning.

Beredning av och beslut i förekommande ärenden skall präglas av saklighet och opartiskhet.

Behandlingen av frågor rörande jäv, gåvor och intressekonflikt regleras av särskilda föreskrifter (Bilaga 1 och 2).

34. §.

Ej må någor, som icke Ledamot är, bivista Academiens enskilte sammankomster, therest ej Konungar, eller Frem[m]ande Konunga Barn åstunda at Akademien thenna hedren göra.

Bestämmelsen skall läsas tillsammans med § 48. Slutenheten avser att ge förutsättningar för ett förtroendefullt samarbete mellan ledamöterna.

Bestämmelsen innebär att Akademiens Beskyddare alltid har närvarorätt vid Akademiens enskilda sammankomster. Jfr vad som inledningsvis sagts om viss tillsyn genom Akademiens Beskyddare.

Akademien får besluta att adjungera utomstående person med särskild sakkunskap eller kompetens att bevista enskild sammankomst. I förekommande fall skall sådan person underteckna ett särskilt sekretessåtagande.

35. §.

Vare ingen skillnad Ledamöterne emellan, i anseende till Börd, Stånd, eller Embeten: hvarföre the ock aldrig i Academien måge bruka till hvarannan andra Titlar, än them födslen åtfölja.

Bestämmelsen klargör att ledamöterna skall betrakta varandra som jämlikar. Se även kommentar till § 11.

36. §.

Ej må något beslut gälla thet ej Sju Ledamöter, och theribland en af Academiens Embetsmän öfvervarit, ock stadgats i Academiens samlingsrum.

Bestämmelsen anger den allmänna regeln för beslutsförhet. Med *öfvervarit* avses 'varit fysiskt närvarande'. Beslut skall fattas i Akademiens lokaler, men Akademien kan besluta om annan plats i särskilt fall.

37. §.

Ej må någor Ledamot then uti Staden är, utan Laga förfall, afhålla sig ifrån sammankomsterne; Särdeles tå fråga är att välja eller at utesluta en Ledamot, eller vid pröfningen af ett arbete; och bör ordsaken till thes uteblifvande alltid af någor Ledamot anmälas.

Av tidigare kommentar framgår: *Anmälan om laga förfall förväntas inte.*

Bestämmelsen innebär att ledamöterna har en principiell skyldighet att delta i röstningsförfarande enligt §§ 12–13 och § 20. Den skall tolkningsvis även anses innefatta arbete i de kommittéer i vilka ledamot från tid till annan ingår. Ledamot bör så snart ske kan underrätta Sekreteraren (eller i förekommande fall berörd kommitté) om planerad frånvaro från en sammankomst (eller ett arbetsmöte). Arbetsskyldigheten åsidosätts inte, om ledamot har skälig anledning att avhålla sig från arbete. Ledamot som underlåter att utföra arbete utan skälig anledning har visserligen brutit mot sin lojalitetsplikt, men knappast i sådan grad att ledamoten *enkom* av den anledningen kan bli föremål för uteslutning enligt § 19. Det motsatta, d.v.s. att ledamot skulle kunna uteslutas för underlåtenhet att utföra arbete utan skälig anledning är svårförenlig med innebörden av § 11 a, vilken bestämmelse alltså får antas reglera verkan av underlåtenhet att delta i arbetet.

Frasen *uti Staden är* tolkas som 'har kommunikationsmässig möjlighet att fysiskt närvara'.

38. §.

För hvarje enskilt sammankomst tilställes Academien aderton Skådepenningar af Silfver, för the aderton som utgöra Academiens Ledamöter, med Academiens Beskyddares Bild på ena sidan, och på den andra Academiens Sinnbild och Valspråk. Kl: half till Fem, när Academiens Ur slår, Som är lika stäldt med Tornuret i närmaste Kyrka, (then i 25 § utsatte stunden till sammankomsterne.) böra these Iettoner fördelas emellan the närvarande Ledamöter: men skulle så hända, att en eller flere öfver blifva, hvilcka icke jemt fördelas kunna, blifva the till then nästpåföljande Sammankomsten förvarade, och tå tillagde till them, som för then dagen anordnas, ibland Ledamöterne på lika sätt utdelte. Then Ledamot som vid thet föreskrefne Klockslaget ej är tillstädes, kan icke eller, om han sig sedermera infinder, uti utdelningen sin rätt till godo njuta.

Tillämpas ej.

39. §.

Hvarjom och enom af Academiens Ledamöter stånde fritt och öpet, att sina arbeten Academiens granskning underkasta.

Tillämpas ej.

40. §.

Secreteraren tillkom[m]er att utse granskare, hvilcke yttrande sitt afgifva; men them vare strängeligen förbudt at arbetet eller granskningarne någor fremmande meddela, innan thet i Academiens sammankomst är upvist och gilladt, eller at taga handlingarne med sig, om the utur staden resa.

Tillämpas ej.

41. §.

Till att stadga Academiens yttrande öfver arbeten, böra Sju Ledamöter, och ther ibland en Embetsman, tillstädes vara. Skulle bifallet ej med tvenne röster öfverstiga afslaget, vare saken till nästa sammankomst uppskuten.

Tillämpas ej.

42. §.

Thet bifall Academien lemnar, vare altid uti vissa föreskrefna ordasätt. Thet gifves på Pergament skrifvit, undertecknat af Academiens Directeur och Secreterare, och försedt med Academiens Secret.

Tillämpas ej.

43. §.

Till Academiens pröfning kunna jemväl fremmande upgifva sina arbeten.

Tillämpas ej.

44. §.

Vid granskning af sådana arbeten förhålles som här ofvan i 41 §. stadgat är, men vare öfvervigt af en röst thervid tillräckelig.

Tillämpas ej.

45. §.

När ett sådant bifall till enskilt gifvet varder, åligger them att vid tryckningen theraf följa the för Språket och stafningssättet af Academien stadgade regler: Vare äfven Författarne icke tillåtit, at vid utgifvandet förbigå the anmärkningar, hvilcka af Academien i thessa hänseenden göras kunna.

Tillämpas ej.

46. §.

Skulle nu så hända, att Academien sig befogad finner, för Smakens och Språkets skuld, at anmärkningar göra öfver något i allmänhet utkommande arbete, vare the författade med foglighet, men ingalunda med retande eller förolämpande ordasätt, icke eller med någon tvingande mundighet framstälte.

Tillämpas ej.

47. §.

Utgifver någor af Trycket något emot Akademien, vare ingen thes Ledamot tillåtit at therå svara eller i något försvar ther ingå, therest han icke uti en allmän Sammankomst af Nio Ledamöter therom ombuden och tillsagd varder.

Bestämmelsen skall tolkas dels mot bakgrund av grundsatsen om opinionsfrihet i 2:1 RF, dels mot bakgrund av § 48. Bestämmelsen kan då knappast ha annan innebörd än att Akademiens talesperson utåt i regel skall vara Sekreteraren. Se kommentar till § 5.

48. §.

Ej må någor Ledamot upptäcka något som rörer rättelser, afslag, eller annat hvad Akademien eller thes Ledamöter angå Kan. Then thet gör varde utesluten.

Av tidigare kommentar framgår: *Varje ledamot har att skriftligen förbinda sig att iaktta tystnadsplikten utan inskränkningar.*

Den skriftliga förbindelse som omnämns består i att ledamot undertecknar Stadgarna i samband med inträdet.

Ledamot som uppsåtligt eller genom vårdslöshet bryter mot tystnadsplikten svarar för den skada som därigenom orsakas Akademien.

Akademien noterar att vad som fastställdes och beslöts i fråga om sekretess vid möte den 3 mars 1977 äger fortsatt giltighet (Bilaga 3). Reglerna om sekretess rörande vad som förekommer i arbetet med Nobelpriset har skärpts. De beslut om skärpningar av sekretessen som fattades den 20 september 2012 (Bilaga 4) och den 13 maj 2014 (Bilaga 5) äger fortsatt giltighet.

Tystnadsplikten enligt § 48 syftar till att skapa förutsättningar för ett förtroendefullt samarbete inom Akademien. Allmänhetens legitima intresse av att få kännedom om hur Akademien arbetar kan tillgodoses genom information från Sekreteraren. Se kommentar till § 5, 4 stycket. Det förutsätts att varje ledamot efter eget omdöme och på eget ansvar avgör vad som i övrigt kan behöva yppas i olika sammanhang utan att syftet med bestämmelsen förfelas, varvid det som yppas aldrig får vara ägnat att skada Akademiens intressen.

Det är inte ett brott mot lojalitetsplikten att till myndighet eller annat behörigt organ yppa något som kan misstänkas utgöra brott, på vilket fängelse kan följa, eller som kan anses utgöra annat allvarligt missförhållande, ifall åtgärd från Sekreteraren med anledning därav inte vidtas eller inte skäligen kan avvaktas. Jfr 2 § 2 st. lag (1990:409) om företagshemligheter. Jfr även BrB 23:6.

En ledamots ledsagare och övriga närstående är att betrakta som utomstående. Ledamoten ansvarar såsom för sig själv för att dessa informeras om och iakttar tystnadsplikt rörande sådan information som de kan komma att få del av.

Tystnadsplikten genombryts av vittnesplikten i rättegång. Om undantag från vittnesplikten, se 36 kapitlet Rättegångsbalken.

49. §.

Uppå Academiens årliga högtids dag, utdelas tvenne stora skådepenningar af guld, till Tjugusex Ducaters värde hvarthera, till belöningar för the tvänne arbeten, hvilcka pröfvas bäst vara författade öfver the upgifna Ämnen, ock tvänne i Silfver för them, hvilka the förre närmast äro, ock såmedelst förtjena accessit.

Tillämpas ej.

50. §.

Thesse tvänne ämnen, blifve nu och hädanefter alltid ett i Vältaligheten och et i Skaldekonsten, och upgifvas jemväl ämnena för thet följande året på Högtidstagen, samt kungöres genast i alla offentliga Dagblad och i the Lärda skrifter, som månadtelligen utkomma. Thenne kungörelse uprepas för andra gången trenne månader therefter.

Tillämpas ej.

51. §.

Skulle någor enskilt, vare sig Känd eller okänd, utsätta något Prisämne, och thertill framte till belöning en Skådepenning, samt anmoda Academien at then utdela, vare Academien pligtig at hans begäran fullgöra, tå then inhämtat först, öfver ämnet, sin Beskyddares tillstånd.

Tillämpas ej.

52. §.

Tvänne månader för Högtiden, eller till ottonde dagen i October Månad, böra alla Prisskrifter vara inlemnade. Hvar och en af them vare, som alltid öfligit är, försedd med någon Tänkeskrift, hvilcken tillika finnes på en bilagd förseglad billet, hvilcken åter innehåller Författarens namn.

Tillämpas ej.

53. §.

Nu äro the inkomne arbeten granskade, och hafver Academien sitt beslut theröfver stadgat, tå måge namnsedlarne öppnas vid them, som vinna belöning och accessit. The öfrige oupbrutne Sedlarne återgifvas, om så åstundas skulle.

Tillämpas ej.

54. §.

Uppå Högtidsdagen upläses the Skrifter, som the större belöningarne vinna, och nämnes theas författare för hela Sammankomsten. Är han ther närvarande, varde tå genast framkallad, at af Directeuren emottaga, så väl Skådepenningen, som Academiens bifall. Therefter anvises honom, uppå en för the belönte utsedd serskild bänk, et rum, thet han sedermera vid alla Academiens offentliga Sammankomster altid må behålla. Blifve ock thes namn tillika med dagen då han Priset vunnit, och ämnet för thes arbete, upsatt uppå en Tafla i thet offentliga Samlings rumet: hvarförutan jemväl these Academiens beslut uti the allmänna papperen Kungöres.

Tillämpas ej.

55. §.

Författare till the skrifter hvilcka icke belöning vunnit, kunna om the thet åstunda undfå del af the thevid gjorda anmärkningar.

Tillämpas ej.

56. §.

Gifver någor i förtid sig såsom Författare tillkänna, komme ej thes arbete vidare under granskning, och göres therå intet afseende.

Tillämpas ej.

57. §.

Thet första året ett ämne utgifvit är, böra Academiens Ledamöter theröfver icke arbet[a], eller i täflan om priset ingå: Men skulle till then utsatte tiden inga

arbeten inkomma, the ther belöning förtjena; åligger thet tå en eller flere af Academiens Ledamöter at om ämnet skrifva, och sedan thetas skrift blifvit behörigen öfvervägd i Academien, upläsa then vid en allmän Sammankomst, och insättes i Academiens Handlingar, att tjena till mönster för them som i thylika ämnen tänka skrifva.

Tillämpas ej.

58. §.

Belönings Skådepenningar: then som utdelas för Vältaligheten, föreställer, på ena sidan, Academiens Sinnebild, eller inom en Lagercrans thessa ord: Snille och Smak, samt theromkring, Svenska Academien Insticktad den XX Martii MDCCLXXXVI. På then andra sidan: Mercurius såsom en stående yngling med vingad hatt på hufvudet, Caducée i ena och en pappers rulle i then andra handen, hvilcken Gud enligt the Gamles tro, var Uphofs och Styresman för Vältaligheten; och i Exerguen: Vältalighet. Then åter, som utdelas för Skaldekonsten: på ena sidan, Academiens Sinnebild lika som then föregående: på andra sidan, Apollo Citharædus, sådan som han uti en marmor antique stod finnes i Konungens Cabinet, utan omskrift; men i Exerguen: Skaldekonst.

Stockholms Slott then Tjugonde dagen i Martii månad, År efter vår Herres Iesu Christi Börd, thet Ettusende Sjuhundra Åttionde Sjette.

Gustaf
